

HANDELINGEN

VAN DE

STATEN-GENERAAL,

gedurende de Vergadering van 2 Mei tot 5 November 1814.

1STE VERGADERING. — 2 MEI 1814.

Beëdiging der leden. — Opening der Vergadering door den Souvereinen Vorst.

1STE VERGADERING.

VERGADERING VAN MAANDAG 2 MEI 1814.

Beëdiging der leden. — Opening der zitting: Benoeming van eene Commissie tot ontvangst van den Souvereinen Vorst; aanspraak van Zijne Koninklijke Hoogheid. — Opmaking van eene nominatie voor de benoeming van den President der Staten-Generaal; benoeming van eene Commissie tot aanbieding van de nominatie aan den Souvereinen Vorst; verslag van de Commissie. — Audientie van de geheele Vergadering bij den Souvereinen vorst. — Benoeming: 1°. van eene Commissie tot het ontwerpen van een Reglement van Orde; 2°. van den Griffier der Kamer, en 3°. van eene Commissie tot het zamenstellen van eene Instructie voor den Griffier.

Praesentibus: al de leden, door het besluit van den Souvereinen Vorst van 6 April tot leden van de Vergadering der Staten-Generaal benoemd, behalve de heeren Repelaer, van Heerdt tot Eversberg en Sweerts de Landas.

De leden, voor de vergadering der Staten-Generaal op Maandag den 2den Mei 1814, ingevolge besluit van den Souvereinen Vorst van den 6den April in de residentie aanwezig zijnde, hebben zich des morgens ten tien ure vereenigd in het paleis van den Souvereinen Vorst, alwaar zij bij hunne aankomst door eenige van Hoogstdezelfs edellieden zijn ontvangen geworden en hun het vertrek voor de bijeenkomst is aangewezen.

Hierna werden dezelve tot het afleggen van den eed in han-

den van den Souvereinen Vorst en den Raad van State toegelaten, naar de orde der provinciën, zooals dezelve bij de Grondwet voorkomt, zoodat de leden, tot dezelfde provincie behoorende, te zamen binnenkwamen.

Nadat de eed afgelegd was, begaven de leden der Vergadering zich successievelijk naar de zaal op het Binnenhof, voor hunne zittingen bestemd en van ouds genaamd de »Treves-kamer», zijnde dezelfde waarin ook in vroegere tijden de Staten-Generaal der Vereenigde Nederlanden hunne vergaderingen hielden.

Aldaar gekomen, hebben zij, onder het beleid van het eerstbenoemde lid der provincie Gelderland, den heer van Lynden van Blitterswijk, de voor hen bestemde zitplaatsen geoccupeerd, in afwachting van den Souvereinen Vorst.

Hoogtdezelve, in persoon de vergadering der Staten-Generaal zullende openen, heeft zich derwaarts begeven, vergezeld, bij afwezigheid van Z. K. H. den heer Erfprins, van Z. D. H. den heer Frederik van Oranje-Nassau, de hoofden der onderscheidene Ministeriële Departementen en eenige daartoe benoemde leden van den Raad van State, mitsgaders de groot-officiëren en de benoemde adjudanten, kamerheeren en edellieden, voorafgegaan en gevolgd door een escorte ruitery. Aan het gebouw op het Binnenhof gekomen zijnde, werd Hoogtdezelve door eene commissie van *negen* leden ontvangen, te weten door *drie* aan de buitendeur beneden, *twee* boven, en *vier* in de antichambre.

De commissie bestond uit de eerstbenoemde leden der onderscheiden *negen* provinciën, namelijk de heeren: van Lynden van Hoevelaken, van Boetzelaer van Kijfhoek, Steengracht van Oosterland, van Tuyl van Serooskerken van Zuylen, van Aylva, van Pallandt tot Eerde, Alberda van Ekestein, van Heiden tot Reinestein en Verheyen.

De Souvereine Vorst opende de vergadering met de volgende plegtige aanspraak: (1)

EDDEL MOGENDE HEEREN!

Na de bekrachtiging der Grondwet heeft zich mijne eerste en voornaamste zorg bepaald tot de bijeenroeping der Staten-Generaal.

(1) Zie de bovenvermelde aanspraak van den Souvereinen Vorst in *Nederlandsche Staatscourant*, n°. 103; M. Stuart, *Jaarboeken van het Koninkrijk der Nederlanden*, 1814, blz. 206—209.

Opmaking v. d. nominatie v. h. voorzitterschap. — Audientie der Vergader. en corps bij Z. K. H. — Benoem. v. commiss. en v. d. Griffier.

Met ongeduld heb ik het oogenblik te gemoet zien, waarop ik een gedeelte van het gezag, dat gebiedende omstandigheden mij genoopt hadden te aanvaarden, op eene geregelde wijze zoude kunnen overlaten aan de vertegenwoordigers der geheele natie.

Maar niet minder werd uwe spoedige bijeenkomst gevorderd door het algemeen belang, daar toch een aantal nuttige en gewigtige instellingen en verordeningen, zonder de medewerking der Staten-Generaal, geene plaats konden vinden.

Ik heb mij, om deze redenen, en voldoende aan de verwachting en den wensch der aanzienlijken, aan welker uitspraak Wij de Grondwet verschuldigd zijn, met de eerste keuze der leden van deze Vergadering belast en ik houde mij verzekerd, dat de natie in deze handelwijze mijne even bestendige als natuurlijke zucht voor haar welzijn en in u, Edel Mogende Heeren, hare waardige vertegenwoordigers herkennen zal.

Ik mag u de moeilijkheid van de taak niet ontveinen, welke wij heden met vereende krachten ondernemen.

In geheel nieuwe betrekkingen geplaatst, en daar alles in ons midden en rondom ons van gedaante veranderd is, vordert ons Vaderland, meer dan eenige andere Staat, de onverdeelde aandacht en de bedaarde overweging der regenten. Zeer weinige der instellingen, bij welke het voorheen gebloed heeft, zijn bewaard gebleven voor den verderfelijken invloed der burger-twisten en der vreemde heerschappij. Wat daarvan te herstellen, wat te wijzigen naar de tegenwoordige omstandigheden, wat misschien te vergeten zij, moet rijpelijk en zonder vooroordeel onderzocht worden.

Allerwege valt de vermindering der voormalige welvaart in de oogen. Zij zal zonder twijfel herleven door de begunstiging van alle industrie; door de ruimste ontwikkeling van het handelsvermogen; door den nog steeds aanwezigen geest van orde, spaarzaamheid en vlijt, die van ouds den Nederlander heeft gekenmerkt. Maar na zoo lange en zoo zware rampen, werken deze middelen langzaam; en zullen wij's lands onafhankelijkheid en eer, zullen wij de achting onzer naburen en bondgenooten behouden, dan moeten nu dadelijk de oprigting van het leger voltooid, de herstelling der zeemagt voortgezet, de bezetting der koloniën voorbereid worden: alle voorwerpen van aanmerkelijke kosten en uitgaven, terwijl de inkomsten nog lang zullen getuigen van de verarming, die een noodlottig tijdperk bij de ingezetenen van alle standen te weeg heeft gebragt.

De financiële schikkingen, welke ik in deze omstandigheden meest raadzaam geoordeeld heb en die het mij aangenaam zijn zal eerstdaags aan uwe overweging te kunnen voorstellen, zijn strekkende, om den lande de zoo hoog benoedigde penningen te verschaffen, zonder den onluikenden handel van zijne kapitalen te berooven of te drukken door verzwaarde belastingen, en om tevens, eens vooral, het lot der rentheffers van den Staat regelmatig en pligtschuldig te verzekeren. Zoo deze schikkingen door de voorzigtigheid en ervarenis van U Edel Mogenden worden gebillijkt, zal ik geene reden hebben, om aan den goeden uitslag mijner pogingen in een zoo gewigtig onderwerp te twifelen.

Even belangrijk is de regeling van al hetgeen tot de voortdurende beveiliging des lands door het wapenen der ingezetenen zelve betrekking heeft. Ik heb mij daarmede reeds met den vereischten ernst bezig gehouden en de wet, die de constitutie ten aanzien van het getal en de inrigting der landmilitie vordert, zal, naar ik vertrouw, nog in de thans beginnende zitting aan U Edel Mogenden voorgedragen kunnen worden.

Ik hoop u insgelijks binnen weinige dagen de ontwerpen aan te bieden, die ik omtrent de instelling van een Hoog Militair Geregts-hof en de regtspleging in delicten van het krijgsvolk te water en te lande door eene speciale commissie heb doen verwaardigen. Ik moet de examinatie en beoordeeling dezer ontwerpen des te meer aan uwen ijver aanbevelen, omdat de dagelijksche ondervinding ten duidelijkste de onvolledigheid en ontoereikendheid der thans vigerende bepalingen bewijst.

Minder dringende, maar echter in allen deele wenschelijk en noodzakelijk, is de herziening en hervorming van het geheele systema van regten, dat de Franschen aan dit land hadden opgedrongen, en de bij de Grondwet voorgeschrevene invoering van een algemeen wetboek. Deze taak heb ik opgedragen aan mannen, welker oordeel en kunde, reeds in gelijksoortige werkzaamheden beproefd, Ons met vertrouwen mogen doen te gemoet zien het onschatbaar voordeel van wetten, berekend naar den aard des volks, naar den toestand der maatschappij en naar de vorderingen van den menschelijken geest, en waarvan de uitvoering vrij, zoowel van overijling als van noodelooze formaliteiten, tevens bewaard blijve voor die willekeurige verdragingen en andere

misbruiken, die voorheen zoovele burgers hebben benadeeld en sedert lang door alle deskundigen zijn gewraakt.

Hoe gewigtiger de werkzaamheden zijn, welke het regelen onzer inwendige belangen vordert, hoe aangenamer het mij is U Edel Mogenden de verzekering te kunnen geven, dat dezelve door geene bekommering over de buitenlandsche betrekkingen van den Staat zullen worden gestoord of afgebroken.

Door gematigd en billijk te zijn jegens allen, een stelsel niet minder overeenkomstig met mijne persoonlijke neigingen dan met de gezonde staatkunde, zullen de gevoelens van welwillendheid en edelmoedige vriendschap aangekweekt worden, welke de vreemde Mogendheden en bijzonder Groot-Brittannië jegens ons vaderland hebben aan den dag gelegd, en, scheukt ons de Almagtige Zijnen zegen, zullen wij de voldoening genieten van door eendragtigen ijver dat vaderland vroeger dan zoovele andere Staten, die met hetzelfde geleden hebben, hersteld te zien in zelfstandige magt, in voorspoed en in dien rang, welke voor het belang van geheel Europa en de duurzaamheid van den vrede niet minder wenschelijk is dan voor ons zelve.

Deze aanspraak is door den fungerenden Voorzitter beantwoord geworden, waarmede de plegtigheid afgeloopen zijnde, Z. K. H. wederom op dezelfde wijze uitgeleid werd, als bij het inkomen had plaats gehad, en zich naar zijn paleis begaf.

Terstond na Hoogstdezelfs vertrek is de vergadering overgegaan tot het formeren eener nominatie van eenen President, waarop, nadat de heer van Lynden van Blitterswijk zich geëxcuseerd had, geplaatst werden de heeren: van Lynden van Hoevelaken, van Boetzelaar van Kijfhoek en Steengracht van Oosterland.

Tot het overbrengen van deze nominatie werd eene commissie benoemd, bestaande uit de heeren: van Tuyll van Serooskerken van Zuylen, van Pallandt tot Eerde en Alberda van Ekenstein, die, in twee koetsen, vergezeld van vier boden, zich naar het paleis begeven hebben en de nominatie, bij eene schriftelijke voordragt vervat, overnandigd hebben.

Teruggekeerd zijnde, hebben zij verslag van hunne commissie gedaan, hierin bestaande, dat Z. K. H. tot President gekozen had den heer van Lynden van Hoevelaken en verzocht, dat hij dadelijk sessie zou nemen; terwijl aan de Vergadering, in den loop van den dag, die keuze bij besluit zou worden medegedeeld. Tevens communiceerde zij, dat Z. K. H. de Vergadering zou opwachten.

De Vergadering begaf zich hierop en corps in koetsen, voorafgegaan door twee kamerbewaarders en zes boden met ongedekte hoofden, naar het paleis, wordende bij het gaan en terugkeeren de gewone militaire honneurs, als het slaan der trommen, aan de Vergadering bewezen. Aan het paleis gekomen, is zij ontvangen en binnengeleid door de dienstdoende kamerheeren en edellieden, wanneer bij monde van den President aan den Souvereinen Vorst van het constitueren der Vergadering werd kennis gegeven en hare eerbiedige hulde aangeboden, 't welk door Z. K. H. op het minzaamst beantwoord zijnde, de Vergadering op dezelfde wijze is teruggekeerd.

Vervolgens is door den President voorgesteld het concipieren van een *Reglement van Orde* volgens zekere punten, door hem voorgelezen, welke commissie commissoriaal gemaakt en gesteld is in handen van de heeren van Lynden van Blitterswijk, van Boetzelaar van Kijfhoek, Steengracht van Oosterland, van Tuyll van Serooskerken van Zuylen, van Aylva, van Pallandt tot Eerde, Alberda van Ekenstein, van Heiden tot Reinestein en Verheyen.

Verder, op propositie van den President overgegaan zijnde tot benoeming van een griffier volgens art. 66 van de Grondwet, is daartoe met eenparigheid van stemmen aangesteld de heer van Pabst tot Bingerden.

Tot het concipieren van eene *Instructie voor den griffier* is dezelfde commissie benoemd, die met het ontwerp van een *Reglement van Orde* belast is.

Waarna de vergadering geadjournéerd is tot den volgenden dag om twaalf ure.